

רע"פ 1161/20 - נאזם אבו סלים נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1161/20

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: נאזם אבו סלים

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בע"פ 12576-09-19 מיום 14.1.2020 שניתן על ידי כבוד השופטים א' הלמן (סג"נ), ס' דבור, ג' צפיר

בשם המבקש: עו"ד אחמד רסלאן

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופטים א' הלמן (סג"נ), ס' דבור, ג' צפיר) בע"פ 12576-09-19 מיום 14.1.2020, בגדרו נדחה ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופט ל' יונג-גפר) בת"פ 12629-11-10.

רקע והליכים קודמים

1. על פי עובדות כתב האישום, שהוגש נגד המבקש עוד ביום 7.11.2010, שימש המבקש כאימאם במסגד שיהאב א-דין בנצרת החל משנת 1997. במסגרת תפקידו זה המבקש נשא דרשות בפני קהל של כ-2,000 איש ולעיתים נשא דרשות אף במסגדים אחרים, דוגמת מסגד אל אקצא בירושלים. המבקש הגה וייסד גוף המכונה "ג'מאעת אנצאראללה בית אלמקדס אל נאצרה" (קבוצת תומכי אללה - ירושלים-נצרת) (להלן: אנצאראללה). המבקש הפיץ

בקרב קהל המתפללים במסגדים כרוזים, חוברות ספרים וגילויי דעת בשם אנצאראללה. עוד יזם המבקש הקמת אתר אינטרנט שנועד להפצת משנתו בפני קהל המתפללים במסגד ובפני קהל כלל עולמי. המבקש בחר את התכנים שהופצו באתר, ולרוב הוא זה שהכניסם לאתר, כאשר הייתה לאתר תפוצה רחבה במהלך שנות פעילותו. בכתב האישום פורטו פרסומים ודרשות שהפיץ ונשא המבקש, בין היתר במועדים הבאים: 7.3.2008; מאי 2009; אוגוסט 2009; ציון עשור לאירועי אוקטובר; חג אל פיטר; לאחר מותו של בכיר בארגון אל קעידה; 30.4.2010, ובהם הציג תפיסת עולם הזזה בתכניה לתפיסת העולם של הג'יהאד העולמי, ביניהם פרסומים התומכים בארגון הטרור אל קעידה ומעודדים מעשי אלימות. בעקבות פרסומיו ודרשותיו של המבקש, חלק ממתפללי המסגד אימצו תפיסת עולם מוסלמית קיצונית, ובשמה ביצעו עבירות אלימות קשות במי שאינם מוסלמים, וביניהן רצח יהודי, חטיפה ושוד של יהודי ותקיפות נוצרים. מתפללים נוספים הצטרפו בעקבות הפרסומים לארגון אל קעידה ואחרים אגרו נשק במטרה לפגוע בחיילי צה"ל ובמטרות הפוגעות באיסלאם לדידם. בגין האמור יוחסו למבקש עבירות בניגוד לסעיף 2144 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ובניגוד לסעיף 4(ב) ו-ז לפקודת מניעת טרור, התש"ח-1948 (להלן: הפקודה).

2. המבקש הורשע, לאחר ניהול הליך הוכחות, בביצוע עבירה של הסתה לאלימות לפי סעיף 2144 לחוק העונשין, והזדהות עם ארגון טרור לפי סעיף 24(א) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן: חוק המאבק).

להשלמת התמונה יצוין כי הכרעת הדין הראשונה שניתנה בבית משפט השלום בנצרת בת"פ 12629-11-10 (כב' השופטת ל' יונג-גפר (סג"נ)) בוטלה על ידי בית המשפט המחוזי בנצרת בע"פ 37444-10-12 (כב' השופטים א' הלמן, א' קולה, ע' עיילבוני) עקב כשל בייצוג, ועניינו של המבקש הושב לדיון בבית משפט השלום. מאחר שבשנת 2016 נחקק חוק המאבק, אשר ביטל את הפקודה, ובהתאם לסעיף 5(א) לחוק העונשין, הקובע כי אם חל שינוי בעבירה יחול החיקוק המקל, הורשע המבקש בעבירת הזדהות עם ארגון טרור, עבירה לפי סעיף 24(א) לחוק המאבק ולא לפי סעיף 4(ב) ו-ז לפקודה. על המבקש נגזר עונש של 24 חודשים לריצוי בפועל ומאסר מותנה.

3. המבקש הגיש לבית המשפט המחוזי ערעור הן על הכרעת דינו הן על גזר דינו של בית משפט השלום, אך במהלך שמיעת הערעור חזר בו מהערעור על הכרעת הדין ומיקד טענותיו בחומרת העונש. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור וקבע כי העונש שהושת על המבקש אינו חורג באופן ניכר ממדיניות הענישה הנוהגת; כי מתחם העונש שנקבע סביר ואף מקל עם המבקש; כי מיקום העונש בתוך המתחם נכון ואינו מצדיק התערבות, בהינתן חומרת מעשיו של המבקש, אישיותו והיותו דמות מובילה ומשפיעה, שביצע את מעשיו לאורך זמן באמצעות שורה של פרסומים כחלק ממערכת מסודרת ומאורגנת, המייצגת השקפת עולם התואמת את השקפת עולמם של ארגוני טרור; כי עניינו של המבקש שונה ולחומר מעניינם של אחרים שנשפטו בעבירות דומות בהינתן ריבוי המעשים, הימשכותם על פני תקופה והיענותם של נאמניו ששמעו דרשותיו לבצע מעשי אלימות בהשראת דברי ההסתה שהשמיע; וכי כלל שיקולי הקולא נשקלו בעת גזירת עונשו. בהתייחס לטענת המבקש להימשכות ההליכים וחלוף הזמן, דחה בית המשפט המחוזי את הטענה בקבעו כי הימשכות ההליכים נבעה מהתנהלותו של המבקש.

המבקש הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, היא הבקשה שלפניי.

נימוקי הבקשה

4. המבקש סבור כי יש מקום ליתן לו רשות ערעור על פסק דינו של בית משפט קמא משיקולי צדק. לשיטתו,

עמוד 2

העונש שנגזר עליו תקדימי בחומרתו וחורג ממדיניות הענישה הנוהגת, כאשר הרקע לביצוע העבירות הוא מימוש הזכות לחופש הביטוי; כי יש לקבל את בקשתו על רקע נסיבותיו הבריאותיות ועל רקע התנאים המגבילים החריגים שחלו עליו לאורך ניהול ההליך. לבסוף, סבור המבקש כי שיקול חלופי הזמן מאז ביצוע העבירות ועד למתן גזר הדין לא קיבל את המשקל הראוי בעונש שנגזר עליו.

דין והכרעה

5. הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד שבהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות ציבורית או כללית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לב(3) 123 (1982)), או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 7429/19 לוי נ' יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובנייה עיריית תל אביב-יפו (17.11.2019); רע"פ 641/19 מילר נ' מדינת ישראל(10.4.2019)). הבקשה דן לא עומדת באמות המידה האמורות, ולא מצאתי כי מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין המצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

לא זו אף זו, הבקשה עוסקת כולה בחומרת העונש שנגזר על המבקש, עילה שככלל אינה מצדיקה מתן רשות ערעור, למעט במקרים חריגים שבהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות (ראו למשל רע"פ 4175/19 מועלם נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (22.7.2019)).

6. בענייננו, העונש שהושת על המבקש אינו חורג ממדיניות הענישה המקובלת והראויה במקרים דומים, וממילא אינו חורג במידה ניכרת באופן המצדיק את התערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי". בית המשפט המחוזי התייחס לטענות המבקש ביחס לחומרת העונש שהוטל עליו ואבחן לחומרה את עניינו של המבקש מעניינם של אחרים שנדונו בעבר בעבירות דומות וזאת לאור חומרת מעשיו, מספרם, תדירות ביצועם, מעמדו של המבקש כמנהיג רוחני וקהל היעד הרחב אליו הגיע. אינני רואה כל סיבה מבוררת להידרש שוב לטענות אלה וזאת מהטעמים שפירט בית המשפט המחוזי בפסק דינו כאשר דבריו של המבקש, בשונה מאחרים, הובילו אנשים מקרב נאמניו ותומכיו לבצע פעולות איבה כלפי אחרים כשהם חמושים במשנתו ומוסיתם מדבריו. גם בטענה כי העבירות בוצעו על רקע מימוש הזכות לחופש הביטוי, לא מצאתי ממש, ומקובלים עלי דבריו של בית המשפט המחוזי בעניין זה כמופיע בפסקה 24 לפסק דינו.

7. טענת המבקש ביחס לחלופי הזמן והימשכות ההליכים בעניינו זכתה אף היא להתייחסות נרחבת מצדן של הערכאות קמא. בית משפט השלום קבע כי התנהלות המבקש היא זו שהביאה להימשכות ההליכים. כך גם בית המשפט המחוזי התייחס לכך שהאשמה להימשכות ההליכים וחלופי הזמן רובצת לפתחו של המבקש (פסקה 34 לפסק הדין). בנסיבות אלה, אינני רואה כיצד ניתן להצדיק הקלה בעונש בנימוק זה. בית המשפט השלום היטיב לתאר את התנהלותו של המבקש לאורך המשפט שהתנהל נגדו, ואביא רק את תמצית הדברים וכפי שאלו באו לידי ביטוי בהכרעת הדין:

"אודה כי הסקירה דלעיל מייגעת, אך לא ראיתי דרך אחרת להבהיר ולהמחיש את מהלך הדברים, את הסיבות שהביאו להתמשכות ההליכים ואת המאמץ המתמשך והמתיש מצד בית המשפט לגרום להתקדמות ההליכים בתיק ולהביאם לכלל סיום בתוך פרק זמן סביר, חרף ניסיונות בלתי פוסקים מצד ההגנה לגרום להתמשכותם מכל טעם אפשרי, בחלקו מוצדק וברובו בלתי מוצדק." (ת"פ 12629-11-10 מדינת ישראל נ' אבו סלים, פסקה 44 (6.5.2019)).

עמוד 3

8. טענות המבקש הנוגעות לנסיבות הבריות, זכו אף הן להתייחסות נרחבת של הערכאות קמא ונשקלו בעת קביעת העונש שנגזר עליו, והיוו חלק מהשיקולים שהביאו לכך שעונשו ייקבע בחלקו התחתון של מתחם הענישה. בגזר דינו, התייחס בית המשפט השלום לבעיות הבריות מהן סובל המבקש וקבע כי יש לקחת אותן בחשבון, אולם ראה בהן שיקול משני שאין בו כדי לפטור את המבקש מעונש שיהלום את חומרת מעשיו. עוד התייחס בית המשפט להעצמה המלאכותית של המבקש את חומרת מצבו הבריות, בו ביקש לעשות שימוש להקלה בדינו. בסופו של יום ולאחר שקילת מכלול שיקולי הענישה ומבלי להתעלם ממצבו הבריות של המבקש קבע בית המשפט את עונשו תוך שאיזן בין מגוון השיקולים, וביניהם הנסיבות הבריות. בית המשפט המחוזי לא שגה כשאימץ קביעות אלה המעוגנות היטב בטיעוני הצדדים ובראיות שבאו לפני הערכאות קמא.

9. בנסיבות אלה לא מצאתי מקום ליתן רשות ערעור, הבקשה נדחית.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו בימ"ר קישון, או במקום אחר על-פי החלטת שירות בתי הסוהר, ביום 10.5.2020 עד לשעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים 08-9787377, 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ח באדר התש"ף (24.3.2020).

ש ו פ ט